

Nationale Bedevaart, Heilig Jaar 2025, St. Pietersbasiliek Novendiali paus Franciscus, 29 april 2025

Lezingen:

Hand. 17,22a.24-30

Ps. 23 of 130

Alleluiavers Mt. 11,25

Mt. 11,25-30

Als Paulus in Athene komt, bezoekt hij de Areopaag, een heuvel te Athene, waaronder zich een tempel bevindt. Daar ziet hij een altaar toegewijd aan een onbekende God. Hij denkt een handige jongen te zijn en zegt tegen de aanwezige Grieken: "Nou jongens, ik weet wie die onbekende God is. Hij is de God die ik jullie verkondig, de schepper van hemel en aarde."

Dat is al moeilijk, want de meeste Grieken geloofden dat materie eeuwig bestaat en bepaalde cycli ondergaat. Nog erger wordt het als Paulus even later begint over de verrijzenis naar ziel en lichaam. Dan vallen de aanwezige Grieken helemaal van hun kruk: "Daarover zullen we u bij gelegenheid nog weleens horen." Met andere woorden: ga op het dak zitten. Zij zagen het lichaam als een soort kerker, waar je vanaf moest zien te komen. Dat je in eeuwigheid met je lichaam opgescheept zou zitten, daar moeten ze niet aan denken.

Wij geloven in de verrijzenis van Jezus uit het graf, drie dagen na Zijn kruisdood. Wij geloven dat Hij door Zijn kruisdood de schuld voor onze zonden heeft uitgeboet en ons met Zijn Vader heeft verzoend. En dat Hij door Zijn verrijzenis ons van de eeuwige dood heeft verlost en ook voor ons de eeuwige verrijzenis naar ziel en lichaam mogelijk heeft gemaakt. Wij geloven niet dat de dood en het graf het einde zijn van alles. Wij bestaan, vanaf het moment dat we zijn verwekt, voor altijd. Na de dood gaat onze ziel, als we Jezus gevolgd zijn, naar het huis van de Vader. Wij zien daar God van aangezicht tot aangezicht. Dat is ons geluk, maar niet het volledige geluk. Het volmaakte geluk valt ons pas ten deel als onze ziel door de verrijzenis weer met het lichaam verenigd is en we als een volledige menselijke persoon voor God mogen staan.

In het eeuwige leven en in de verrijzenis ligt de meest fundamentele bron voor de hoop die wij als christenen hebben. Mensen die echt geloven in Christus' belofte van het eeuwige leven bij God en de verrijzenis sterven vaak met overgave en kalmte. Bij mensen die niet geloven, bestaat dikwijls angst voor de dood. Wat gebeurt er dan? Zij zijn daaronder vaak onrustig. Tegenwoordig wordt dikwijls palliatieve sedatie toegepast bij stervende mensen, ook als ze geen pijn hebben of kortademig zijn of last hebben van andere klachten, eenvoudigweg om tijdens het sterven bewusteloos te zijn en er niets van te hoeven merken. Gelovige christenen kunnen vaak in rust en met overgave de dood in de ogen kijken, juist vanwege het geloof in en de hoop op het eeuwige leven bij God en de verrijzenis.

Over hun sterfbed kan dan een gouden glans liggen, ook al hebben zij een lang ziekbed gehad en hebben zij veel geleden. Wellicht hebt u enigszins de indruk dat er over deze Nederlandse bedevaart een schaduw hangt. U had uiteraard gehoopt paus Franciscus te ontmoeten en te horen. In 2016 hadden we ook een Eucharistieviering hier in de St. Pietersbasiliek. Na afloop zou de paus komen en het woord tot ons richten. Mogelijk had ik weer eens te lang gepreekt, want aan het einde van onze viering stond paus Franciscus achter het orgel te wachten om ons na de Mis toe te spreken en een rondje door de kerk te maken. Degenen die aan die bedevaart deelnamen, hebben er nog levendige herinneringen aan.

Nu echter is paus Franciscus op Tweede Paasdag overleden. Afgelopen zaterdag hebben we op het St. Pietersplein met een grote menigte de requiemmis voor hem gevierd en de

laatste aanbeveling ten afscheid gehouden. De kardinalen stonden na de Mis zwijgend en biddend langs het middenpad van de kerk, terwijl de kist van de paus, begeleid door zijn naaste familie en enkele medewerkers van het pauselijk hof, door de basiliek naar de zijingang werd gedragen. Vervolgens werd hij naar de Santa Maria Maggiore gebracht om daar te worden bijgezet.

Toch is het beter niet bij de gedachte te blijven staan van een schaduw die over deze bedevaart is gevallen. We kunnen ons ook optrekken aan de gouden glans die ondanks alles op het sterfbed van paus Franciscus lag. Nog voordat hij in het ziekenhuis was opgenomen, maar al aan ernstige kortademigheid leed, schreef hij in zijn boodschap voor Wereldziekendag 11 februari jl.:

“Ziekte kan een gelegenheid worden voor een ontmoeting die ons verandert, de ontdekking van een onwankelbare rots waaraan wij ons kunnen vastklampen om de stormen van het leven onder ogen te zien: een ervaring die ons, ondanks wat we meemaken en opofferen, sterker maakt, omdat wij ons er meer van bewust worden dat wij niet alleen zijn.”

De hoop op God als een onwankelbare rots, die hij hier als een zieke op weg naar zijn sterfbed tot uitdrukking bracht, was ook voor hem persoonlijk in zijn lijden een bron van kracht. Op Eerste Paasdag verscheen hij voor het laatst op het balkon om ons een Zalig Pasen te wensen. Met de wens Zalig Pasen wordt het verlangen geuit dat ook wij door de verrijzenis van Christus tot het eeuwig leven en de verrijzenis worden gebracht. Dit werd ons toegewenst door een stervende paus. Een stervende paus gaf ons zijn laatste zegen ‘Urbi et Orbi’, dat wil zeggen aan de stad Rome en aan de wereld, dus ook aan ons.

De paus leefde, was ziek en stierf in de hoop op Christus, de onwankelbare rots, waarop ons leven als christenen is gebouwd. De hoop waarvan hij zelf meermaals zei dat die nooit teleurstelt. De gouden glans die over zijn ziek- en sterfbed lag, straalt ook op ons af. Die gouden glans schijnt ook over onze bedevaart. Laten we in die gouden glans van de hoop de Heilige Deuren passeren die een beeld zijn van Christus, de deur van de schaapstal (Joh. 10,7). En tevens een oprechte biecht uitspreken, deelnemen aan de Eucharistievieringen en zo een volle aflat verdienen voor de straffen in het vagevuur, die we mogelijk na de dood moeten ondergaan als gevolg van onze zonden. Laat deze bedevaart in het Heilig Jaar van de Hoop in de Paastijd ons hart vervullen met de vaste en innige hoop op Christus en Zijn beloften van het eeuwig leven en de verrijzenis. Amen